

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)

7 päivänä marraskuuta 2019*

Ennakkoratkaisupyyntö – Kuluttajansuoja – Direktiivi 93/13/ETY – 3 artiklan 1 kohta – 6 artiklan 1 kohta – 7 artiklan 1 kohta – Direktiivi 2008/48/EY – 10 artiklan 2 kohta – Kulutusluottosopimukset – Tähän sopimukseen perustuvan saatavan turvaamiseksi annetun avoimen oman vekselin lainmukaisuus – Vekselivelan maksamista koskeva kanne – Tuomioistuimen viran puolesta suorittaman tutkinnan laajuus

Yhdistetyissä asioissa C-419/18 ja C-483/18,

joissa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvista ennakkoratkaisupyyntöistä, jotka Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie (Varsovan Praga-Południen kaupunginosan piirioikeus, Puola) ja Sąd Okręgowy w Opolu, II Wydział Cywilny Odwoławczy (Opolen alueellinen tuomioistuin, toinen siviiliasioiden jaosto, Puola) ovat esittäneet 13.2. ja 3.7.2018 tekemillään päätöksillä, jotka ovat saapuneet unionin tuomioistuimeen 26.6. ja 24.7.2018, saadakseen ennakkoratkaisun asioissa

Profi Credit Polska S.A.

vastaan

Bogumiła Włostowska,

Mariusz Kurpiewski,

Kamil Wójcik,

Michał Konarzewski,

Elżbieta Kondracka-Kłębecka,

Monika Karwowska,

Stanisław Kowalski,

Anna Trusik,

Adam Lizoń ja

Włodzimierz Lisowski (C-419/18)

ja

Profi Credit Polska S.A.

* Oikeudenkäyntikieli: puola.

vastaan

OH (C-483/18),

UNIONIN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja J.-C. Bonichot sekä unionin tuomioistuimen varapresidentti R. Silva de Lapuerta ja tuomarit M. Safjan, L. Bay Larsen ja C. Toader (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: H. Saugmandsgaard Øe,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- Puolan hallitus, asiamiehenään B. Majczyna,
- Tšekin hallitus, asiamiehinään M. Smolek, J. Vlácil ja S. Šindelková,
- Euroopan komissio, asiamiehinään G. Goddin, K. Herbout-Borczak ja N. Ruiz García,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asiat ilman ratkaisuehdotusta,

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyynnöt koskevat kuluttajasopimusten kohtuuttomista ehdoista 5.4.1993 annetun neuvoston direktiivin 93/13/ETY (EYVL 1993, L 95, s. 29) 3 artiklan 1 kohdan, 6 artiklan 1 kohdan ja 7 artiklan 1 kohdan tulkintaa ja kulutusluottosopimuksista ja neuvoston direktiivin 87/102/ETY kumoamisesta 23.4.2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/48/EY (EUVL 2008, L 133, s. 66 ja oikaisut EUVL 2009, L 207, s. 14; EUVL 2010, L 199, s. 40; EUVL 2011, L 234, s. 46 ja EUVL 2015, L 36, s. 15) säännösten tulkintaa.
- 2 Nämä pyynnöt on esitetty asioissa, joissa asianosaisina ovat yhtäältä Profi Credit Polska S.A. ja toisaalta joko Bogumiła Włostowska, Mariusz Kurpiewski, Kamil Wójcik, Michał Konarzewski, Elżbieta Kondracka-Kłębecka, Monika Karwowska, Stanisław Kowalski, Anna Trusik, Adam Lizoń ja Włodzimierz Lisowski tai OH ja jotka koskevat sellaisten vekselivelkojen maksamista, jotka perustuvat viimeksi mainittujen henkilöiden lainasopimuksiin perustuvien saatavien vakuudeksi asettamiin avoimiin omiin vekseleihin.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

Direktiivi 93/13

- 3 Direktiivin 93/13 johdanto-osan 20. ja 24. perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”sopimukset on laadittava selvin ja ymmärrettävin ilmaisin; kuluttajalle on tosiasiallisesti annettava tilaisuus tutkia kaikki ehdot, ja epäselvässä tapauksessa on kuluttajalle suotuisimman tulkinnan oltava etusijalla,

– –

jäsenvaltioiden tuomioistuimilla tai hallintoviranomaisilla on oltava käytettävissään riittävät ja tehokkaat keinot kuluttajasopimusten kohtuuttomien ehtojen soveltamisen lopettamiseksi.”

- 4 Kyseisen direktiivin 1 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Tämän direktiivin tarkoituksena on lähentää jäsenvaltioiden elinkeinonharjoittajan ja kuluttajan välillä tehtyjen sopimusten kohtuuttomia ehtoja koskevia lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä.”

- 5 Mainitun direktiivin 3 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Sopimusehtoa, josta ei ole erikseen neuvoteltu, pidetään kohtuuttomana, jos se hyvän tavan vastaisesti aiheuttaa kuluttajan vahingoksi huomattavan epätasapainon osapuolten sopimuksesta johtuvien oikeuksien ja velvollisuuksien välille.”

- 6 Direktiivin 93/13 4 artiklan 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Sopimusehtojen kohtuuttoman luonteen arviointi ei saa koskea sopimuksen pääkohteen määrittelyä, hinnan tai korvauksen riittävyttä eikä vastineena toimitettavia palveluja ja tavaroita, jos ehdot on laadittu selkeästi ja ymmärrettävästi.”

- 7 Kyseisen direktiivin 5 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Jos on kyse sopimuksesta, jonka kaikki tai tietyt kuluttajalle esitetyt ehdot on laadittu kirjallisesti, ehdot on aina laadittava selkeästi ja ymmärrettävästi. Jos ehdon merkityksestä syntyy epäilystä, kuluttajalle suotuisin tulkinta on etusijalla. – –”

- 8 Mainitun direktiivin 6 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on säädettävä, että elinkeinonharjoittajan ja kuluttajan välisen sopimuksen kohtuuttomat ehdot eivät sido kuluttajia niiden kansallisen lainsäädännön mukaisesti ja että sopimus jää muilta osin osapuolia sitovaksi, jos sopimus voi olla olemassa ilman kohtuuttomia ehtoja.”

- 9 Direktiivin 93/13 7 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on kuluttajien ja kilpailevien elinkeinonharjoittajien edun vuoksi varmistettava, että on olemassa riittäviä ja tehokkaita keinoja kohtuuttomien ehtojen käytön lopettamiseksi elinkeinonharjoittajan ja kuluttajan välisissä sopimuksissa.”

Direktiivi 2008/48

10 Kuten direktiivin 2008/48 1 artiklassa täsmennetään, kyseisen direktiivin tarkoituksena on kulutusluottosopimuksia koskevien jäsenvaltioiden sääntöjen tiettyjen näkökohtien yhdenmukaistaminen.

11 Kyseisen direktiivin 10 artiklan 2 kohdassa luetellaan erityisesti tiedot, jotka on mainittava selkeästi ja tiiviisti luottosopimuksissa.

12 Mainitun direktiivin 14 artiklassa otetaan luottosopimuksen puitteissa ja kuluttajan eduksi käyttöön peruuttamisoikeus ilman, että kuluttajan täytyy esittää perusteluja.

13 Direktiivin 2008/48 17 artiklan otsikko on ”Oikeuksien siirto”, ja kyseisen artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jos luottosopimuksen mukaiset luotonantajan oikeudet tai itse luottosopimus siirretään kolmannelle osapuolelle, kuluttajalla on oikeus esittää siirronsaajaa kohtaan kaikki ne väitteet, jotka hän olisi voinut esittää alkuperäistä luotonantajaa kohtaan, esimerkiksi vaatia kuittausta, jos se sallitaan kyseisessä jäsenvaltiossa.”

14 Kyseisen direktiivin 19 artiklassa täsmennetään kulutusluoton todellisen vuosikoron laskemista koskevat yksityiskohtaiset säännöt.

15 Saman direktiivin 22 artiklassa, jonka otsikko on ”Yhdenmukaistaminen ja direktiivin säännösten pakottavuus”, säädetään seuraavaa:

”1. Tässä direktiivissä olevien yhdenmukaistettujen säännösten osalta jäsenvaltiot eivät voi kansallisessa lainsäädännössään pitää voimassa tai ottaa käyttöön säännöksiä, jotka poikkeavat tässä direktiivissä annetuista.

2. Jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että kuluttajat eivät voi sitovasti luopua heille tämän direktiivin täytäntöön panemiseksi annettavien tai tätä direktiiviä vastaavien kansallisten säännösten nojalla kuuluvista oikeuksista.

3. Jäsenvaltioiden on lisäksi huolehdittava siitä, että niiden tämän direktiivin täytäntöön panemiseksi antamia säännöksiä ei voida kiertää siten, että sopimukselle annetaan erityinen muoto, erityisesti yhdistämällä tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvia luoton nostoja tai luottosopimuksia luottosopimuksiin, joiden luonne tai tarkoitus tekisi mahdolliseksi välttää tämän direktiivin soveltaminen.

4. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarpeelliset toimenpiteet varmistaakseen, että kuluttajat eivät jää ilman tämän direktiivin mukaista suojaa siitä syystä, että luottosopimukseen sovellettavaksi laiksi valitaan kolmannen maan lainsäädäntö, jos luottosopimuksella on läheinen yhteys yhden tai usean jäsenvaltion alueeseen.”

16 Saman direktiivin 23 artiklassa, jonka otsikko on ”Seuraamukset”, säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on annettava säännökset tämän direktiivin nojalla annettujen kansallisten säännösten rikkomiseen sovellettavista seuraamuksista ja toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että ne pannaan täytäntöön. Seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia.”

Puolan oikeus

- 17 Vekselilain (ustawa prawo wekslowe), joka on annettu 28.4.1936 – sellaisena kuin se on muutettuna (vuoden 2016 Dz. U. nro 160) –, 10 §:ssä säädetään, että jos antamishetkellä puutteellista vekseliä on täydennetty sopimusten vastaisesti, näiden sopimusten sivuuttamiseen ei voida vedota vekselinhaltijaa vastaan, jos hän ei ole saanut vekseliä vilpillisessä mielessä tai hän ei ole sen saadessaan tehnyt vakavaa virhettä.
- 18 Tätä säännöstä sovelletaan omaan vekseliin kyseisen lain 103 §:n 2 momentin nojalla.
- 19 Mainitun lain 17 §:n mukaan henkilöt, joita vastaan vedotaan omaan vekseliin, eivät voi vedota vekselinhaltijaa vastaan perusteisiin, jotka perustuvat heidän henkilökohtaisiin suhteisiinsa vekselin asettajiin tai aikaisempiin vekselinhaltijoihin, ellei vekselinhaltija oman vekselin saadessaan ole toiminut tahallisesti velallisen vahingoksi.
- 20 Vekselilain 101 §:ssä säädetään seuraavaa:
- ”Omassa vekselissä tulee olla
- 1) itse asiakirjaan merkitty nimitys ’oma vekseli’ sillä kielellä, jolla asiakirja on annettu
  - 2) ehdoton lupaus merkityn rahasumman maksamisesta
  - 3) merkintä maksuajasta
  - 4) merkintä maksupaikasta
  - 5) sen nimi, jolle tai jonka määräämälle maksu on suoritettava
  - 6) merkintä vekselin asettamispäivästä ja -paikasta
  - 7) vekselin asettajan allekirjoitus.”
- 21 Siviiliprosessilain (Ustawa – Kodeks postępowania cywilnego), joka on annettu 17.11.1964, konsolidoidun tekstin, sellaisena kuin se on muutettuna (vuoden 2018 Dz. U., nro 155) (jäljempänä siviiliprosessilaki), 233 §:n 1 ja 2 momentin mukaan tuomioistuin arvioi kaikkien asiaan liittyvien seikkojen huolellisen tarkastelun perusteella esitetyn näytön luotettavuutta ja todistusarvoa. Tuomioistuin arvioi samalla perusteella, mikä merkitys on sillä, että osapuoli kieltäytyy esittämästä todistetta tai estää asian tutkinnan vastoin tuomioistuimen päätöstä.
- 22 Siviiliprosessilain 248 §:n 1 momentin nojalla jokaisella on tuomioistuimen pyynnöstä velvollisuus esittää asetetussa määräajassa ja paikassa hallussaan oleva asiakirja, joka on merkityksellinen todiste asian ratkaisemiselle, paitsi jos tämä asiakirja sisältää luottamuksellisia tietoja.
- 23 Siviiliprosessilain 321 §:n 1 momentista ilmenee, että tuomioistuimen on kiellettyä ”lausua seikasta, joka ei ole ollut kanteen kohteena, ja lausua ultra petita”.
- 24 Kyseisen lain 339 §:n 1 ja 2 kohdan mukaan tuomioistuin antaa yksipuolisen tuomion, kun vastaaja ei osallistu suulliseen käsittelyyn istuntopäivänä eikä esitä asiassa suullisia tai kirjallisia huomautuksia. Tässä tapauksessa pidetään todenmukaisina kantajan tosiseikkoja koskevia väitteitä, jotka on esitetty kannekirjelmässä taikka vastaajalle ennen istuntoa tiedoksi annetuissa oikeudenkäyntiasiakirjoissa, elleivät ne herätä perusteltuja epäilyksiä tai ellei niiden tarkoituksena katsota olevan lain kiertäminen.

25 Direktiivin 2008/48 säännökset on saatettu osaksi Puolan oikeutta kulutusluotoista 12.5.2011 annetun lain (ustawa o kredycie konsumenckim) konsolidoidulla tekstillä, sellaisena kuin se on muutettuna (vuoden 2016 Dz. U., nro 1528) (jäljempänä kulutusluottolaki). Kyseisen lain 41 §:ssä säädetään seuraavaa:

”1. Kuluttajan vekseliin – –, joka on annettu luotonantajalle kulutusluottosopimukseen perustuvan suorituksen täyttämiseksi tai sen vakuudeksi, on sisällyttävä lauseke ’ei määräämälle’ tai muu vastaava lauseke.

2. Jos luotonantaja ottaa vastaan vekselin, jossa ei ole lauseketta ’ei määräämälle’, ja siirtää sellaisen vekselin – – toiselle henkilölle, luotonantaja on velvollinen korvaamaan kuluttajalle lunastamisesta aiheutuneen vahingon – –

3. Edellä olevaa 2 momenttia sovelletaan myös silloin, kun vekseli tai shekki on toisen henkilön hallussa vastoin luotonantajan tahtoa.

– –”.

Pääasiat ja ennakkoratkaisukysymykset

Asia C-419/18

26 Profi Credit Polska on Puolaan sijoittautunut yhtiö, jonka pääasiallinen toimiala on luotonanto. Kyseinen yhtiö teki kunkin velallisen kanssa kulutusluottosopimuksia, joiden osalta saatavan takaisinmaksu varmistettiin asettamalla puutteellisesti täytetty oma vekseli eli ”avoin oma vekseli”, johon ei alun perin kirjoitettu tiettyä rahamäärää. Koska lainansaajat eivät täyttäneet sopimusvelvoitteitaan, Profi Credit Polska, joka myös on vekselinsaaja, täydensi vekseleitä kirjaamalla niihin rahamäärät.

27 Profi Credit Polska saattoi vuodesta 2016 alkaen ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen käsiteltäväksi kanteita, joissa vaadittiin mainituissa omissa vekseleissä ilmoitettujen rahamäärien maksamista.

28 Mainittu tuomioistuin toteaa, että kaikissa sen käsiteltävinä olevissa riita-asioissa se, että kantaja perii saataviaan, perustuu yksinomaan vekselihin (jäljempänä vekselisuhde). Kyseinen tuomioistuin toteaa, että koska kantaja ei ole esittänyt luottosopimuksia, tuomioistuimella on ainoastaan ensimmäisen pääasian osalta vastaajan ansiosta käytettävissään sopimus, joka on vekselioikeudellisen suhteen taustalla olevan oikeussuhteen (jäljempänä perussuhde) perusta. Muissa asioissa vastaajat eivät ole esittäneet kantaansa. Mainittu tuomioistuin on näin ollen päättänyt hylätä kantajan vaatimuksen asioiden käsittelemisestä maksamismääräysmenettelyssä ja käsitellä ne tavanomaisessa menettelyssä.

29 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii ensinnäkin sitä, voiko lainantajana toimiva elinkeinonharjoittaja direktiivien 93/13 ja 2008/48 mukaisesti lainmukaisesti varmistaa kulutusluottosopimukseen perustuvan saatavan takaisinmaksun siten, että lainansaaja-kuluttaja asettaa avoimen oman vekselin.

30 Kyseinen tuomioistuin täsmentää, että oman vekselin asettamisen perusteella syntyy abstrakti velvoite. Kansallisesta lainsäädännöstä seuraa mainitun tuomioistuimen mukaan, että siinä tapauksessa, että oman vekselin perusteella esitetään maksuvaatimus, tuomioistuinvalvonnan ulottuvuus rajoittuu vekselisuhteeseen, eikä se voi ulottua vekselisuhteen taustalla olevaan perussuhteeseen. Mainittu tuomioistuin toteaa, että se, ettei se voi tutkia viran puolesta sitä, voidaanko vekseliin perustuvan

velvoitteen taustalla olevan oikeudellisen perussuhteen muodostavan sopimuksen ehtoja pitää kohtuuttomina, ei ole seurausta menettelyä koskevista rajoituksista vaan ainoastaan oman vekselin erityisestä todistusvoimasta arvopaperina, jolla ilmaistaan velallisen maksuvelvollisuus.

- 31 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa, että jotta täytettäisiin vekselilain 10 §:stä ja 103 §:stä johtuvat vaatimukset, avoin oma vekseli edellyttää aina sitä, että vekselin asettajan ja vekselinsaajan välillä sovitaan siitä, miten oma vekseli täytetään (jäljempänä vekselisopimus). Kansallisen oikeuskäytännön mukaan kyseinen sopimus ”johtaa siihen, että velallisella on mahdollisuus vedota” ensimmäistä velkojaa vastaan ”siihen, että vekseli on täytetty toisin kuin oli sovittu, mikä ilmentää muun muassa sitä, että tällaisella vekselillä on vähemmän abstrakti luonne”.
- 32 Mainitun tuomioistuimen mukaan on näin ollen selvää, että tuomioistuin, jonka käsiteltäväksi on saatettu pääasiassa kyseessä olevan kaltaisia riita-asioita, voi tutkia, onko oma vekseli täytetty sovitulla tavalla, ainoastaan velallisen esittämän väitteen perusteella. Vekselimenettelyssä kansallisella tuomioistuimella ei näin ollen ole oikeudellista perustetta tutkia viran puolesta perussuhdetta, paitsi jos vastaaja esittää väitteitä, mikä johtaisi siihen, että riita-asia laajenisi kattamaan myös perussuhteen.
- 33 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii toiseksi sitä, mitkä ovat sen asian tutkimista koskevan toimivallan rajat sellaisessa menettelyssä, jossa elinkeinonharjoittaja vaatii kanteella maksuja kuluttajalta vekselin perusteella. Mainittu tuomioistuin nimittäin viittaa unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöön, joka koskee direktiivin 93/13 soveltamisalaan kuuluvia riita-asioita käsittelevän kansallisen tuomioistuimen toimivaltaa ja velvollisuuksia ja erityisesti velvollisuutta tutkia viran puolesta, onko sen tutkittavana olevan sopimuksen tietty ehto kohtuuton, ja se tiedustelee, voidaanko tällaista oikeuskäytäntöä soveltaa kuluttajan tekemän sopimuksen ehtoihin riita-asia, jossa elinkeinonharjoittaja vaatii saatavansa maksamista sellaisen avoimen vekselin perusteella, joka on asetettu vakuudeksi mainitun saatavan suorittamisesta. Mainittu tuomioistuin pohtii myös, miten tällainen tutkinta määrittyy dispositiiviseen periaatteeseen nähden, sellaisena kuin kyseisestä periaatteesta säädetään kpc:n 321 §:n 1 momentissa, jonka mukaan tuomioistuin ei voi lausua seikasta, joka ei ole ollut kanteen kohteena, eikä lausua ultra petita.
- 34 Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie (Varsovan Praga-Południen kaupunginosaan kuuluvien tuomioistuimien tuomioistuin, Puola) on tässä tilanteessa päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Ovatko direktiivin 93/13 3 artiklan 1 kohta, 6 artiklan 1 kohta ja 7 artiklan 1 kohta ja direktiivi 2008/48, erityisesti sen 10 ja 14 artikla, 17 artiklan 1 kohta ja 19 artikla, esteenä sille, että kansallisessa lainsäädännössä sallitaan se, että elinkeinotoimintaa harjoittavan luotonantajan saatavan vakuudeksi luotonottajalta, joka on kuluttaja, asetetaan puutteellisesti täytetty (avoimena annettu) oma vekseli?

2) Onko direktiivin 93/13 6 artiklan 1 kohtaa ja 7 artiklan 1 kohtaa tulkittava siten, että niissä asetetaan tuomioistuimelle, jonka ratkaistavana on ensimmäisessä kysymyksessä mainitun kaltainen asia, velvollisuus tutkia viran puolesta, etteivät vekselivelan perusteena olevaa suhdetta koskevan sopimuksen ehdot sisällä kohtuuttomia sopimusehtoja, myös silloin, kun kanteen nostanut elinkeinonharjoittaja perustelee vaatimustaan ainoastaan vekselisuhteella?”

Asia C-483/18

- 35 Pääasiassa kyseessä oleva riita-asia, jonka asianosaisina ovat yhtäältä Profi Credit Polska ja toisaalta OH, koskee tilannetta, joka on vastaavanlainen kuin tilanne, josta on kyse asiassa C-419/18.

- 36 Sąd Rejonowy w Opolu (Opolen alueellinen tuomioistuin, Puola) antoi 15.5.2017 tuomion, jolla se hylkäsi kanteen, jonka Profi Credit Polska oli nostanut OH:ta vastaan ja joka koski 9 494,21 Puolan zlotyn (PLN) (noin 2 211,69 euroa) suuruisen määrän maksamista.
- 37 Vaikka yksipuolisen tuomion antamisen edellytykset täyttyivät, alioikeus hylkäsi Profi Credit Polskan vaatimuksen, koska sillä oli asianosaisten välisen sopimussuhteen todellista sisältöä koskevia epäilyksiä sen takia, ettei se ollut kyennyt arvioimaan lainasopimuksen ehtoja. Vaikka mainittu tuomioistuin oli vaatinut Profi Credit Polskaa esittämään vekselisopimuksen ja lainasopimuksen, kyseistä kehotusta ei ollut noudatettu. Lisäksi kyseisen yhtiön tekemistä muista vakiosopimuksista ilmenee, että lainattavan rahamäärän ja takaisinmaksettavan rahamäärän välillä on huomattava ero.
- 38 Koska Profi Credit Polska katsoi, että voidakseen saada maksun avoimen vekselin perusteella sen tarvitsi ainoastaan esittää kyseinen vekseli asianmukaisesti täytettynä ja allekirjoitettuna, se valitti alioikeuden ratkaisusta.
- 39 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii sitä, voiko tuomioistuin, jonka käsiteltävänä on kantajana olevan elinkeinonharjoittajan (jäljempänä vekselinsaaja) nostama omaan vekseliin perustuva kante, joka kohdistuu kuluttajaan, tutkia viran puolesta perussuhdetta koskevia väitteitä silloin, kun kyseisellä tuomioistuimella on hallussaan tietoja, jotka koskevat kyseisen perussuhteen mahdollista virheellisyyttä, mutta kun sillä ei kuitenkaan ole hallussaan kulutusluottosopimusta. Mainittu tuomioistuin palauttaa mieleen, että kansallisessa oikeuskäytännössä korostetaan vekselisopimuksen merkitystä silloin, kun on kyse avoimesta omasta vekselistä, ja se korostaa, että vekselioikeudellinen velvollisuus perustuu kyseiseen sopimukseen, vaikka velvollisuus ja sitä vastaava oikeus syntyvät vasta sen jälkeen, kun vekselinsaaja on täyttänyt kyseisen oman vekselin.
- 40 Sąd Okręgowy w Opolu, II Wydział Cywilny Odwoławczy (Opolen alueellinen tuomioistuin, toinen siviiliasioiden jaosto, Puola) on tässä tilanteessa päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Onko direktiivin 93/13 ja erityisesti sen 3 artiklan 1 ja 2 kohdan, 6 artiklan 1 kohdan ja 7 artiklan 1 kohdan ja direktiivin 2008/48/EY ja erityisesti sen 22 artiklan 3 kohdan säännöksiä tulkittava siten, että ne ovat esteenä vekselilain 10 §:n säännöksistä, luettuna yhdessä kyseisen lain 17 §:n kanssa, tehtävälle tulkinnalle, jonka mukaan tuomioistuimen ei ole sallittua toimia viran puolesta tilanteessa, jossa sillä on muualta kuin asian osapuolilta peräisin olevaan aineistoon pohjautuva vakaa ja perusteltu käsitys siitä, että perussuhdetta koskeva sopimus on ainakin osittain pätemätön, kantaja esittää vaateita avoimen vekselin perusteella ja vastaaja on passiivinen eikä esitä väitteitä?”

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Alustavat huomautukset

- 41 Aluksi on todettava, että direktiivillä 2008/48 ei ole yhdenmukaistettu oman vekselin käyttöä kulutusluottoon perustuvan saatavan vakuutena, joten kyseisen direktiivin 22 artiklaa ei voida soveltaa pääasioissa kyseessä olevien kaltaisissa olosuhteissa (ks. vastaavasti tuomio 13.9.2018, Profi Credit Polska, C-176/17, EU:C:2018:711, 34–37 kohta).
- 42 Seuraavaksi on todettava, että pääasiat eivät koske peruuttamisoikeutta tai todellisen vuosikoron laskemista, joten kyseisen direktiivin 14 ja 19 artiklaa ei myöskään voida soveltaa tässä tapauksessa.
- 43 Mainitun direktiivin 17 artikla ei lopuksi myöskään ole asioiden kannalta merkityksellinen, koska ennakkoratkaisukysymykset eivät koske mainitussa artiklassa tarkoitettua luotonantajan oikeuksien siirtoa kolmannelle osapuolelle.

- 44 Koska direktiivin 2008/48 14, 17, 19 ja 22 artikla eivät ole pääasioiden kannalta merkityksellisiä, esitettyihin kysymyksiin vastataan näin ollen ainoastaan direktiivin 93/13 3 artiklan 1 kohdan, 6 artiklan 1 kohdan ja 7 artiklan 1 kohdan ja direktiivin 2008/48 10 artiklan valossa.

Asian C-419/18 ensimmäinen kysymys

- 45 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee ensimmäisellä kysymyksellään, onko direktiivin 93/13 3 artiklan 1 kohtaa, 6 artiklan 1 kohtaa ja 7 artiklan 1 kohtaa ja direktiivin 2008/48 10 artiklaa tulkittava siten, että ne ovat esteenä sellaiselle kansalliselle lainsäädännölle, josta on kyse pääasiassa ja jossa sallitaan se, että elinkeinonharjoittajan ja kuluttajan välillä tehtyyn kulutusluottosopimukseen perustuvan saatavan vakuudeksi asetetaan avoin oma vekseli.
- 46 Aluksi on todettava, että kuluttajan, jonka on katsottava olevan elinkeinonharjoittajaan nähden heikompi osapuoli, koska kuluttajaa on pidettävä sopimuskumppaniaan tiedollisesti ja taloudellisesti heikommassa asemassa olevana ja juridisesti kokemattomampana, suoja Euroopan unionin politiikoissa vahvistetaan SEUT 169 artiklassa ja Euroopan unionin perusoikeuskirjan 38 artiklassa (tuomio 27.3.2019, slewo, C-681/17, EU:C:2019:255, 32 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 47 Tässä yhteydessä on palautettava mieleen yhtäältä, että direktiivin 93/13 6 artiklan 1 kohdan mukaan kansallisten tuomioistuinten on jätettävä soveltamatta kohtuutonta sopimusehtoa, jotta ehdolla ei ole sitovia vaikutuksia kuluttajaan nähden, ellei kuluttaja vastusta tätä (tuomio 26.3.2019, Abanca Corporación Bancaria ja Bankia, C-70/17 ja C-179/17, EU:C:2019:250, 52 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Toisaalta on todettava, että direktiivin 93/13 7 artiklan 1 kohdan mukaan on niin, kun sitä luetaan yhdessä direktiivin johdanto-osan 24. perustelukappaleen kanssa, että jäsenvaltioiden on kuluttajien ja kilpailevien elinkeinonharjoittajien edun vuoksi varmistettava, että on olemassa riittäviä ja tehokkaita keinoja kohtuuttomien ehtojen käytön lopettamiseksi elinkeinonharjoittajan kuluttajan kanssa tekemissä sopimuksissa (tuomio 3.4.2019, Aqua Med, C-266/18, EU:C:2019:282, 42 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 48 Aluksi on todettava, että vaikka pääasiassa kyseessä olevassa kansallisessa lainsäädännössä sallitaan oman vekselin asettaminen kulutusluottosopimukseen perustuvan saatavan vakuudeksi, velvollisuus asettaa tällainen vekseli ei perustu kyseiseen lainsäädäntöön vaan asianosaisten välillä tehtyihin luottosopimuksiin.
- 49 On myös korostettava, että pääasiassa kyseessä olevilla omilla vekseleillä on tiettyjä erityispiirteitä. On nimittäin todettava, että kyseiset vekselit ovat alun perin puutteelliset, koska ne asetetaan avoimina, eli ne eivät toisin sanoen sisällä tiettyä rahamäärää. Elinkeinonharjoittaja kirjaa kyseisiin omiin vekseleihin rahamäärät yksipuolisesti.
- 50 Vekselilain 10 §:stä ja 101 §:stä ilmenee tältä osin, että vaikka maininta maksettavasta rahamäärästä on tavallisesti edellytyksenä oman vekselin pätevyydelle, oman vekseli on mahdollista asettaa avoimena sillä edellytyksellä, että vekselisopimuksella määritetään se, miten lainanantaja voi myöhemmin täyttää mainitun vekselin lainmukaisesti.
- 51 On todettava, että direktiiviä 93/13 sovelletaan sen 1 artiklan 1 kohdan ja 3 artiklan 1 kohdan mukaan elinkeinonharjoittajan ja kuluttajan välillä tehtyjen sopimusten ehtoihin, joista ei ole erikseen neuvoteltu (tuomio 9.9.2004, komissio v. Espanja, C-70/03, EU:C:2004:505, 31 kohta; tuomio 9.11.2010, VB Pénzügyi Lízing, C-137/08, EU:C:2010:659, 50 kohta ja määräys 14.9.2016, Dumitraș, C-534/15, EU:C:2016:700, 25 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 52 Koska yhtäältä kulutusluottosopimukseen perustuvan saatavan takaisinmaksu varmistetaan sopimusmääräyksellä, jossa vaaditaan avoimen oman vekselin asettamista, ja toisaalta kansallisessa lainsäädännössä edellytetään vekselisopimuksen tekemistä, kyseinen sopimusmääräys ja kyseinen sopimus voivat kuulua direktiivin 93/13 soveltamisalaan.
- 53 Toiseksi on todettava, että direktiivissä 93/13 jäsenvaltiot velvoitetaan säätämään mekanismista, jolla varmistetaan, että sopimusehtoa, josta ei ole erikseen neuvoteltu, voidaan valvoa, jotta voidaan arvioida, onko se mahdollisesti kohtuuton. Kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on tässä yhteydessä direktiivin 93/13 3 artiklan 1 kohdassa ja 5 artiklassa säädettyjen kriteereiden perusteella ratkaista kussakin asiassa vallitsevat olosuhteet huomioon ottaen, täyttääkö tällainen ehto direktiivissä asetetut lojaliteettiperiaatetta, tasapainoa ja avoimuutta koskevat vaatimukset (tuomio 26.3.2019, Abanca Corporación Bancaria ja Bankia, C-70/17 ja C-179/17, EU:C:2019:250, 50 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 54 Mainitun direktiivin 3 artiklan 1 kohdan nojalla sopimusehtoa, josta ei ole erikseen neuvoteltu, pidetään kohtuuttomana, jos se lojaliteettiperiaatteen vastaisesti aiheuttaa kuluttajan vahingoksi huomattavan epätasapainon osapuolten sopimuksesta johtuvien oikeuksien ja velvollisuuksien välille.
- 55 Vakiintuneessa oikeuskäytännössä on todettu, että selvittääkseen, voidaanko tiettyä ehtoa pitää ”kohtuuttomana”, kansallisen tuomioistuimen on tutkittava, saattoiko kuluttajaa lojaalisti ja kohtuullisesti kohteleva elinkeinonharjoittaja perustellusti odottaa, että kuluttaja olisi neuvottelujen tuloksena hyväksynyt tällaisen ehdon (ks. vastaavasti tuomio 14.3.2013, Aziz, C-415/11, EU:C:2013:164, 69 kohta ja määräys 22.2.2018, Lupean, C-119/17, ei julkaistu, EU:C:2018:103, 30 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 56 On vielä todettava, ettei voida katsoa, että sopimusmääräys, jolla lainansaaja velvoitetaan asettamaan avoin oma vekseli lainantajan kyseiseen sopimukseen perustuvan saatavan vakuudeksi, tai vekselisopimus koskisivat sopimuksen pääkohteen määrittelyä tai hinnan tai korvauksen riittävyyttä suhteessa vastineena toimitettaviin palveluihin ja tavarihin direktiivin 93/13 4 artiklan 2 kohdassa tarkoitetulla tavalla.
- 57 Arvioitaessa sitä, ovatko kyseinen sopimusmääräys ja vekselisopimus mahdollisesti kohtuuttomia, on lisäksi otettava huomioon sekä huomattavaa epätasapainoa koskeva vaatimus että direktiivin 93/13 5 artiklasta seuraava avoimuutta koskeva vaatimus. Unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan ennen sopimuksen tekemistä tiedoilla sopimusehdoista ja sopimuksen tekemisen seurauksista on kuluttajalle perustavanlaatuinen merkitys. Kuluttaja päättää nimenomaan näiden tietojen perusteella, haluaako hän sitoutua elinkeinonharjoittajan aiemmin laatimiin ehtoihin (tuomio 21.12.2016, Gutiérrez Naranjo ym., C-154/15, C-307/15 ja C-308/15, EU:C:2016:980, 50 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 58 Tästä seuraa, että kansallisen tuomioistuimen, jonka käsiteltävänä on pääasioissa kyseessä olevien kaltaisia riita-asioita, on ratkaistava, onko kuluttaja saanut kaikki tiedot, jotka voivat vaikuttaa hänen velvollisuuksiensa laajuuteen ja joiden avulla hän voi arvioida muun muassa sitä, mitä menettelyllisiä seurauksia voi olla siitä, että kulutusluottosopimukseen perustuvien saatavien vakuudeksi asetetaan avoin oma vekseli, ja mahdollisuutta periä saatava myöhemmin takaisin pelkästään kyseisen vekselin perusteella. Tämän arvioinnin yhteydessä on direktiivin 93/13 20. perustelukappaleen mukaisesti ratkaistava se, onko sopimuslauseke laadittu selvin ja ymmärrettävin ilmaisin ja onko kuluttaja tosiasiallisesti saanut tilaisuuden tutustua sen sisältöön.
- 59 Lisäksi on palautettava mieleen, että unionin tuomioistuin on jo todennut, että direktiivin 2008/48 10 artiklan 2 kohdassa velvoitetaan kansallinen tuomioistuin, jonka käsiteltäväksi on saatettu kyseisessä direktiivissä tarkoitettuun luottosopimukseen perustuvia saatavia koskeva riita-asia, tutkimaan viran puolesta, onko kyseisessä säännöksessä säädettyä tiedottamisvelvollisuutta noudatettu,

ja tekemään kansallisessa oikeudessa kyseisen velvollisuuden noudattamatta jättämisestä seuraavat päätelmät, sillä edellytyksellä, että seuraamukset täyttävät mainitun direktiivin 23 artiklan vaatimukset (tuomio 21.4.2016, Radlinger ja Radlingerová, C-377/14, EU:C:2016:283, 74 kohta).

- 60 Kun edellä esitetyt näkökohdat otetaan huomioon, ensimmäiseen asiassa C-419/18 esitettyyn kysymykseen on vastattava, että direktiivin 93/13 1 artiklan 1 kohtaa, 3 artiklan 1 kohtaa, 6 artiklan 1 kohtaa ja 7 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, etteivät ne ole esteenä sellaiselle kansalliselle lainsäädännölle, josta on kyse pääasiassa ja jossa elinkeinonharjoittajan ja kuluttajan välillä tehtyyn kulutusluottosopimukseen perustuvan saatavan takaisinmaksun varmistamiseksi sallitaan se, että kyseisessä sopimuksessa määrätään lainansaajan velvollisuudesta asettaa avoin oma vekseli, ja jossa tällaisen vekselin asettamisen lainmukaisuuden edellytykseksi säädetään, että ensin on tehtävä vekselisopimus, jossa määritetään, miten kyseistä vekseliä voidaan täydentää, kunhan kyseinen sopimusmääräys ja kyseinen sopimus ovat mainitun direktiivin 3 ja 5 artiklan ja direktiivin 2008/48 10 artiklan mukaisia, mikä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on tarkistettava.

Asian C-419/18 toinen kysymys ja asian C-483/18 ainoa kysymys

- 61 Ennakkoratkaisua pyytäneet tuomioistuimet tiedustelevat toisella kysymyksellä asiassa C-419/18 ja ainoalla kysymyksellä asiassa C-483/18, onko direktiivin 93/13 6 artiklan 1 kohtaa ja 7 artiklan 1 kohtaa ja direktiivin 2008/48 10 artiklaa tulkittava siten, että kun kansallisella tuomioistuimella on sellaisessa tilanteessa, josta on kyse pääasioissa, vakavia epäilyksiä siitä, onko vaatimus, joka perustuu omaan vekseliin, joka on asetettu kulutusluottosopimukseen perustuvan saatavan vakuudeksi, hyväksyttävä, ja jossa kyseisen vekselin asettaja on alun perin asettanut kyseisen vekselin avoimena ja vekselinsaaja on myöhemmin täydentänyt sitä, kyseisen tuomioistuimen on viran puolesta tutkittava, ovatko osapuolten välillä sovitut sopimusmääräykset kohtuuttomia, ja kyseinen tuomioistuin voi tältä osin vaatia elinkeinonharjoittajaa esittämään asiakirjan, joka sisältää kyseiset sopimusmääräykset, jotta se kykenee varmistautumaan siitä, että kuluttajien kyseisiin direktiiveihin perustuvia oikeuksia kunnioitetaan.
- 62 Nyt käsiteltävien asioiden osalta on todettava, että ennakkoratkaisua pyytäneiden tuomioistuinten kysymykset koskevat kahta erilaista tapausta, koska asian C-419/18 ensimmäisessä pääasian kohteena olevassa riita-asiassa kansallisella tuomioistuimella on käytettävissään kulutusluottosopimus, kun taas muissa pääasioiden kohteina olevissa riita-asioissa näin ei ole.
- 63 Ensimmäisessä tapauksessa unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä seuraa, että kun tuomioistuimella on käytettävissään tarvittavat oikeudelliset seikat ja tosiseikat, sillä on velvollisuus tutkia viran puolesta mahdollisesti kohtuuttomat ehdot (ks. vastaavasti tuomio 13.9.2018, Profi Credit Polska, C-176/17, EU:C:2018:711, 42 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 64 Toisessa tapauksessa – ja erityisesti kun otetaan huomioon täsmennykset, jotka ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on esittänyt asiassa C-483/18 ja jotka liittyvät siihen, ettei kyseisellä tuomioistuimella ole käytettävissään pääasian kohteena olevan riita-asian asianosaisten välistä sopimusta mutta että sillä on tiedossaan kyseisen elinkeinonharjoittajan tavanomaisesti käyttämien muiden sopimusten sisältö – on palautettava mieleen, että vaikka direktiiviä 93/13 sovelletaan sen 3 artiklan 1 kohdan nojalla sopimusehtoihin, joista ei ole neuvoteltu erikseen, mikä kattaa muun muassa vakiosopimukset, ei voida katsoa, että tuomioistuimella on edellä mainitussa oikeuskäytännössä tarkoitettulla tavalla ”käytettävissään oikeudelliset seikat ja tosiseikat” ainoastaan sillä perusteella, että sillä on tiedossaan tietyt elinkeinonharjoittajan käyttämien sopimusten mallit ilman, että sillä olisi hallussaan asiakirja, jossa vahvistetaan sen käsiteltävänä olevan riita-asian asianosaisten välinen sopimus (ks. vastaavasti tuomio 13.9.2018, Profi Credit Polska, C-176/17, EU:C:2018:711, 47 kohta).

- 65 Puolan hallitus täsmentää tältä osin unionin tuomioistuimessa esittämissään huomautuksissa, ettei ole harvinaista, että vekselisopimus – vaikka se onkin luottosopimukseen nähden erillinen sopimus – sisällytetään kyseiseen sopimukseen.
- 66 Unionin tuomioistuimen vakiintuneesta oikeuskäytännöstä seuraa joka tapauksessa, että kansallisen tuomioistuimen on ryhdyttävä viran puolesta selvittämistoimiin todetakseen, kuuluuko sen käsiteltävänä olevan riita-asian kohteena olevassa elinkeinonharjoittajan ja kuluttajan välillä tehdyssä sopimuksessa oleva ehto direktiivin soveltamisalaan, ja jos näin on, arvioitava tällaisen ehdon mahdollista kohtuuttomuutta (tuomio 9.11.2010, VB Pénzügyi Lízing, C-137/08, EU:C:2010:659, 56 kohta; tuomio 14.6.2012, Banco Español de Crédito, C-618/10, EU:C:2012:349, 44 kohta ja tuomio 21.2.2013, Banif Plus Bank, C-472/11, EU:C:2013:88, 24 kohta). Direktiivillä 93/13 annettujen oikeuksien kunnioittamista ei nimittäin voida taata, jollei kyseessä olevan sopimuksen ehtojen mahdollista kohtuuttomuutta voida tehokkaasti valvoa (tuomio 13.9.2018, Profi Credit Polska, C-176/17, EU:C:2018:711, 62 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 67 Tästä seuraa, että kun kansallisen tuomioistuimen käsiteltäväksi saatetaan vaatimus, joka perustuu avoimena asetettuun ja myöhemmin täydennettyyn omaan vekseliin, jonka tarkoituksena on varmistaa kulutusluottosopimukseen perustuvan saatavan takaisinmaksu, ja jonka hyväksyttävyyden osalta kyseisellä tuomioistuimella on vakavia epäilyksiä, direktiivin 93/13 6 artiklan 1 kohdassa ja 7 artiklan 1 kohdassa edellytetään, että mainitun tuomioistuimen on voitava vaatia kyseisen vaatimuksen perusteena olevien asiakirjojen esittämistä, mukaan lukien vekselisopimuksen esittämistä silloin, kun tällainen sopimus on kansallisen lainsäädännön mukaan ennakoedellytys tällaisen oman vekselin asettamiselle.
- 68 On myös korostettava, etteivät edellä esitetyt näkökohdat ole ristiriidassa ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mainitseman dispositiivisen periaatteen kanssa. Se, että kansallinen tuomioistuin vaatii kantajaa esittämään sen asiakirjan tai niiden asiakirjojen sisällön, joka on tai jotka ovat kantajan vaatimuksen perustana, on ainoastaan oikeudenkäynnin todisteluun liittyvä seikka, koska tällaisen pyynnön tarkoituksena on ainoastaan varmistautua siitä, että kanne on perusteltu.
- 69 Direktiivin 2008/48 10 artiklan 2 kohdan osalta on todettava, että silloin, kun kansallinen tuomioistuin on todennut viran puolesta, että kyseistä säännöstä on rikottu, sen on odottamatta sitä, että kuluttaja esittää tätä koskevan pyynnön, tehtävä kaikki kansallisen oikeuden perusteella tällaisesta rikkomisesta seuraavat päätelmät, kunhan kontradiktorista periaatetta noudatetaan (ks. vastaavasti tuomio 21.4.2016, Radlinger ja Radlingerová, C-377/14, EU:C:2016:283, 71 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 70 Siinä tapauksessa, että kansallinen tuomioistuin toteaa sen jälkeen, kun se on katsonut sellaisten tosiseikkojen ja oikeudellisten seikkojen perusteella, jotka ovat sen tiedossa tai jotka se on saanut tietoonsa sen tässä yhteydessä viran puolesta toteuttamien selvittämistoimien seurauksena, että kyseinen ehto kuuluu direktiivin soveltamisalaan, sen on siinä tapauksessa, että se toteaa kyseisen ehdon olevan kohtuuton, pääsääntöisesti ilmoitettava tästä asianosaisille ja kehotettava niitä keskustelemaan tästä kontradiktorisesti kansallisissa menettelysäännöissä määrätyllä tavalla (tuomio 21.2.2013, Banif Plus Bank, C-472/11, EU:C:2013:88, 31 kohta).
- 71 Nyt käsiteltävissä asioissa Puolan hallitus esittää, ettei vekselilain 10 § estä kansallista tuomioistuinta toteamasta, ettei omaan vekseliin perustuvaa saatavaa ole olemassa siltä osin kuin on kyse vekselisopimukseen perustuvan rahamäärän ylittävästä rahamäärästä. Tällaiseen toteamukseen voidaan Puolan hallituksen mukaan päätyä paitsi kuluttajan esittämän väitteen perusteella myös viran puolesta asiaa koskevan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti. Koska vastaavasti vekselisopimus on edellytyksenä avoimen ja myöhemmin täydennettävän oman vekselin asettamiselle, kyseisen edellytyksen tarkoitus perustuu nimenomaan sillä luotuun mahdollisuuteen valvoa tällaisen vekselin käyttöä ja siihen sittemmin kirjattavaa rahamäärää.

- 72 Ennakkoratkaisua pyytäneet tuomioistuimet toteavat kuitenkin, että ne voivat tarkistaa sen, onko oma vekseli täytetty tehdyn sopimuksen mukaisesti, ainoastaan velallisen esittämän väitteen perusteella.
- 73 Tästä on palautettava mieleen, että jäsenvaltiolle on SEUT 288 artiklan kolmannessa kohdassa ja direktiivissä itsessään asetettu sitova velvollisuus ryhtyä kaikkiin toimenpiteisiin direktiivissä säädetyn tuloksen saavuttamiseksi. Tämä velvollisuus toteuttaa kaikki yleiset tai erityiset toimenpiteet kuuluu kaikille jäsenvaltioiden elimille mukaan lukien tuomioistuimet niiden toimivallan rajoissa (tuomio 21.4.2016, Radlinger ja Radlingerová, C-377/14, EU:C:2016:283, 76 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 74 Vakiintuneesta oikeuskäytännöstä seuraa nyt käsiteltävien asioiden osalta, että velvollisuus tutkia viran puolesta tiettyjen ehtojen kohtuuttomuus ja se, että luottosopimuksessa on pakolliset maininnat tiedoista, muodostaa menettelynormin, joka koskee tuomioistuinta (tuomio 21.4.2016, Radlinger ja Radlingerová, C-377/14, EU:C:2016:283, 77 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 75 Kun kansalliset tuomioistuimet soveltavat valtionsisäistä oikeutta, niiden on näin ollen tulkittava sitä mahdollisimman pitkälle kyseisen direktiivin sanamuodon ja tarkoituksen mukaisesti, jotta sillä tarkoitettu tulos saavutettaisiin (tuomio 21.4.2016, Radlinger ja Radlingerová, C-377/14, EU:C:2016:283, 79 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 76 Tässä yhteydessä on todettava, että unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä seuraa, että jos kansalliset tuomioistuimet eivät voi tulkita tai soveltaa kansallista lainsäädäntöä direktiivin 93/13 vaatimusten mukaisesti, ne ovat velvollisia tutkimaan viran puolesta, ovatko asianosaisten välillä sovitut sopimusmääräykset kohtuuttomia, ja jättämään tarvittaessa soveltamatta kansallisia säännöksiä ja kansallista oikeuskäytäntöä, joka on esteenä tällaiselle tutkinnalle (ks. vastaavasti tuomio 4.6.2009, Pannon GSM, C-243/08, EU:C:2009:350, 32, 34 ja 35 kohta; tuomio 14.6.2012, Banco Español de Crédito, C-618/10, EU:C:2012:349, 42 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio 18.2.2016, Finamadrid EFC, C-49/14, EU:C:2016:98, 46 kohta).
- 77 Tästä seuraa, että toiseen asiassa C-419/18 esitettyyn kysymykseen ja ainoaan asiassa C-483/18 esitettyyn kysymykseen on vastattava, että direktiivin 93/13 6 artiklan 1 kohtaa ja 7 artiklan 1 kohtaa ja direktiivin 2008/48 10 artiklan 2 kohtaa on tulkittava siten, että kun kansallisella tuomioistuimella on sellaisessa tilanteessa, josta on kyse pääasioissa, vakavia epäilyksiä siitä, onko vaatimus, joka perustuu omaan vekseliin, joka on asetettu kulutusluottosopimukseen perustuvan saatavan vakuudeksi, hyväksyttävä, ja jossa kyseisen vekselin asettaja on alun perin asettanut kyseisen vekselin avoimena ja vekselinsaaaja on myöhemmin täydentänyt sitä, kyseisen tuomioistuimen on viran puolesta tutkittava, ovatko osapuolten välillä sovitut sopimusmääräykset kohtuuttomia, ja kyseinen tuomioistuin voi tältä osin vaatia elinkeinonharjoittajaa esittämään asiakirjan, joka sisältää kyseiset sopimusmääräykset, jotta se kykenee varmistautumaan siitä, että kuluttajien kyseisiin direktiiveihin perustuvia oikeuksia kunnioitetaan.

Oikeudenkäyntikulut

- 78 Pääasioiden asianosaisten osalta asioiden käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (ensimmäinen jaosto) on ratkaissut asiat seuraavasti:

- 1) **Kuluttajasopimusten kohtuuttomista ehdoista 5.4.1993 annetun neuvoston direktiivin 93/13/ETY 1 artiklan 1 kohtaa, 3 artiklan 1 kohtaa, 6 artiklan 1 kohtaa ja 7 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, etteivät ne ole esteenä sellaiselle kansalliselle lainsäädännölle, josta on kyse pääasioissa ja jossa elinkeinonharjoittajan ja kuluttajan välillä tehtyyn kulutusluottosopimukseen perustuvan saatavan takaisinmaksun varmistamiseksi sallitaan se, että kyseisessä sopimuksessa määrätään lainansaajan velvollisuudesta asettaa avoin oma vekseli, ja jossa tällaisen vekselin asettamisen lainmukaisuuden edellytykseksi säädetään, että ensin on tehtävä vekselisopimus, jossa määritetään, miten kyseistä vekseliä voidaan täydentää, kunhan kyseinen sopimusmääräys ja kyseinen sopimus ovat mainitun direktiivin 3 ja 5 artiklan ja kulutusluottosopimuksista ja neuvoston direktiivin 87/102/ETY kumoamisesta 23.4.2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/48/EY 10 artiklan mukaisia, mikä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on tarkistettava.**
- 2) **Direktiivin 93/13 6 artiklan 1 kohtaa ja 7 artiklan 1 kohtaa ja direktiivin 2008/48 10 artiklan 2 kohtaa on tulkittava siten, että kun kansallisella tuomioistuimella on sellaisessa tilanteessa, josta on kyse pääasioissa, vakavia epäilyksiä siitä, onko vaatimus, joka perustuu omaan vekseliin, joka on asetettu kulutusluottosopimukseen perustuvan saatavan vakuudeksi, hyväksyttävä, ja jossa kyseisen vekselin asettaja on alun perin asettanut kyseisen vekselin avoimena ja vekselinsaaja on myöhemmin täydentänyt sitä, kyseisen tuomioistuimen on viran puolesta tutkittava, ovatko osapuolten välillä sovitut sopimusmääräykset kohtuuttomia, ja kyseinen tuomioistuin voi tältä osin vaatia elinkeinonharjoittajaa esittämään asiakirjan, joka sisältää kyseiset sopimusmääräykset, jotta se kykenee varmistautumaan siitä, että kuluttajien kyseisiin direktiiveihin perustuvia oikeuksia kunnioitetaan.**

Allekirjoitukset